

Signalizačná správa ÚKSÚP

Na viniči žije niekoľko druhov hmyzu. K nim patria aj cikádky, spomedzi ktorých je najvýznamnejšia cikáda *Scaphoideus titanus*. V súčasnosti je rozšírená vo väčšine vinohradníckych oblastí Európy vrátane Slovenska.

V oblasti pôvodu na východnom pobreží USA a Kanady je *Scaphoideus titanus* polyfágnym druhom, ale v Európe sa živí výhradne monofágne na viniči (*Vitis* spp.), hlavne na viniči hroznorodom, ale aj na amerických druhoch viniča, pričom bola nájdená aj na paviniči päťlistom.

Scaphoideus titanus má iba 1 generáciu za rok. Prezimuje v štádiu vajíčka. Kladenie vajíčok prebieha v auguste až septembri najčastejšie do trhlín kôry 2-ročného a staršieho dreva jednotlivo alebo v skupinkách po 10–12 kusoch. Vyliahnuté larvy cicajú na spodnej strane listov v dolnej časti krov. Počas vývoja prechádzajú 5 instarmi. Larvy sa liahnu v prvej polovici júna, začiatok výskytu dospelcov spadá na polovicu júla, výnimočne skôr. Dospelce žijú približne 1 mesiac, maximálna aktivita prebieha od neskorých popoludňajších hodín do rána, optimálna teplota je 22°C a viac. Dospelce sa vyskytujú mimo napadnutej vinice maximálne do 25–30 m od nej, pasívne sa šíria vetrom a infikovaným rastlinným materiálom.

Cikáda *Scaphoideus titanus* nespôsobuje viniču v podstate žiadne škody, ale je jediným známym prenášačom karanténnej choroby Grapevine flavescence dorée phytoplasma – fytoplazmy žltnutia viniča. Fytoplazmu prenášajú tak larvy, ako aj dospelce. Po nainfikovaní sa stávajú infekčnými na celý život, ale nie je žiadny dôkaz prenosu z imága na vajíčko.

Z preventívnych opatrení má význam podpora predátorov a parazitoidov cikády a likvidácia rezervoárov v okolí produkčných viníc, teda neobhospodarovaných vinogradov.

Monitoring cikád možno vykonávať najjednoduchšie žltými lepovými doskami rozmiestnenými uprostred vinice a zavesenými na vodiacom drôte v období od júna do septembra s kontrolou každé 2-3 týždne. Podľa sledovania ÚKSÚP je výskyt tejto cikády v podstate vo všetkých v vinohradníckych oblastiach, pričom početnosť dosahuje veľmi vysoké hodnoty. Z uvedeného dôvodu nemá veľký význam vykonávať ochranu podľa početnosti odchytených dospelcov.

V Slovenskej republike sú na chemickú ochranu povolené 3 prípravky s rovnakou účinnou látkou indoxacarb, a to Explicit Plus, Steward a Steward OPZ a s účinnou látkou flupyradifurone prípravok Sivanto Prime. Ošetrovanie má význam proti larvám približne koncom júna alebo proti dospelcom v poslednej dekáde júla až v prvej polovici augusta. Nakoľko sa danými prípravkami môže ošetrovať maximálne raz za rok, je potrebné sa podľa konkrétnej situácie a sledovania aj v predošlom roku rozhodnúť na jeden vyššie uvedený termín ošetrovania. Prípravky s účinnou látkou indoxacarb sú povolené proti cikádkam (nie proti obalovačom) aj v integrovanej produkcii.

Pri **mínerke pórovej** upozorňujeme na výhodné použitie mechanického spôsobu ochrany prikrývaním porastov **póru netkanými textíliami**. Musí sa vykonať ešte pred začiatkom rojenia múch, teda približne v polovici augusta, najneskôr do 20.8. Netkané textílie pripomínajú textil, avšak sú tenšie a ľahšie. Majú široké použitie, pričom jedným z nich je ochrana proti škodcom, a to najmä u druhov, ktoré nalietajú na porasty z okolitého terénu. Nemožno ich použiť na ochranu pred škodcami, ktorí prekonávajú časť svojho vývoja v pôde. Textílie sa podľa hmotnosti delia na viacero druhov, pričom najčastejšie sa používajú textílie s hmotnosťou 17 gramov na m². Porasty sa prikrývajú tak, aby textília presahovala za okraj porastu aspoň 20 cm. Proti odviatiu vetrom sa okraj textílie zaťaží pôdou, prípadne kameňmi alebo latkami. Textília sa z porastu odstráni až vtedy, keď pominie nebezpečenstvo náletu škodcu. Pri mínerke to býva najskôr koncom septembra.